

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 179. száma.
Szerda, 1937. augusztus 11.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

Véres incidens a sanghai-i repülőtéren

Két japánt lelőttek a kínai őrök — Japán csapatokat szállítanak partra Sanghai közelében és Csingtaunál

SANGHAIBÓL jelentik: A Central News távirati iroda jelenti, hogy tegnap ezer főből álló japán különítmény támadását visszaverték a kínaiak. A japánok tüzérségi előkészítés után a nankovi átjárót akarták elfoglalni, amelynek stratégiai szempontból óriási jelentősége van, mert megnyitja az utat Csahar és Peking irányába. Hír szerint a környéken 25.000 főnyi japán csapatot összpontosítottak. A japán nagvvezérkar véleménye szerint egyébként teljesen ki van zárva, hogy a háborút elkerüljék. Ezért elhatározták, hogy Csingtau és Sanghai környékén partaszállítják a japán csapatokat.

A sanghai-i incidens lefolyása

A kínai hatóságok átadták a japánoknak *Ohima* hadnagy és *Saito* közkatona holttestét. A két katonát a Sanghai melletti repülőtéren lőtték agyon. A kínaiak berendezkedtek a repülőtér védelmére, amelyet lövészárkokkal vettek körül és homokzsáktorlaszokkal megerősítettek. A nemzetközi negyed lakói elutaznak, mert attól tartanak, hogy japán részről megtorló intézkedéseket foganatosítanak és ebben az esetben a háború áttérjedhet a nemzetközi engedményes területre is.

Sanuf város polgármestere különben a sanghai-i repülőtéren történt japán—kínai összetűzéssel kapcsolatban kijelentette, hogy a véres eseményekért csak a civilruhába öltözött japán tiszteket lehet okolni. Erőszakkal akartak behatolni a repülőtérre, amelyet katonaság őrzött. — A japán kémek munkáját mindenképpen igyekeznek meggátolni — mondotta — az eseményekért csak az erőszakoskodó tiszteket terheli a felelősség.

A japán külügyi és tengerészeti minisztérium egyébként a sanghai-i incidenssel kapcsolatban megindította a vizsgálatot. A japán tiszt halálát csak azért nem torolják meg, hogy a jelenlegi súlyos helyzetet ne sodorják a háborus megoldás felé.

Hivatalos cáfolatok

A japán tengerészeti minisztérium egyik főtitviselője kijelentette, hogy a japán hadihajók eddig még semmiféle parancsot nem kaptak, amely az Északkeleti eseményekkel kapcsolatban lenne. A sanghai-i eseményekre vonatkozóan ugyancsak kijelentette, hogy néhány személy egyéni összetűzéséről van szó, amely nem mérgesítheti el az amugyis súlyos helyzetet.

Jonai tengerészeti miniszter a ma megtartott minisztertanács után kijelentette, hogy a japán haditengerészet a sanghai-i vizsgálat befejezése után dönt, hogy milyen rendszabályokat hozzon Kína ellen. A Sanghaiból érkező jelentések szerint Honda japán tengerészeti attasé kijelentette, hogy a vizsgálat eddigi eredményei szerint a sanghai-i repülőtéren megölt japán hadnagynál egyáltalában nem volt fegyver, míg a kíséretében levő japán tengerész-katonánál találtak revolvért, de ezt nem használhatta, mert ez a táskában volt és egyetlen golyó sem hiányzott belőle. Hozzáfűzte, még

az attasé, hogy a két megölt japán holttestét a kínaiak megcsonkították.

A jelenleg Párisban tartózkodó dr. *Kung* kínai pénzügyminiszter a *Journal* tudósítója

Szovjet-előkészületek a beavatkozásra!

Blücher szovjettábornagy rejtélyes távolkeleti utazgatásai után újból visszatért Moszkvába és résztvett a Kremlben tartott titkos tanácskozáson, amelyen *Stalin*, valamint a kormány tagjai vettek részt. Bevonták a tanácskozásokba *Litvinov* külügyi népbiztost is. A tanácskozás után *Blücher* visszarepült *Ulanbatorba*, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták. A tábornagy átadta a mongol kormánynak a moszkvai kormány ajándékait,

előtt nyilatkozott a kínai—japán ellentétek okairól és hátteréről. Kijelentette, hogy japán támadás idézte elő a luken—kiao-i incidenst, amely azt a célt szolgálta, hogy Japánnak jogcime legyen Északkeleti elfoglalására. Japán nagy hódító terveinek első állomása ugyanis Északkeleti elfoglalása. Az orosz—japán háború óta Japán gazdasági befolyása egész Kínába behatolt. A legújabb statisztikai kimutatások szerint a Kínában befektetett külföldi tőke 53 százaléka Japán rendelkezik. A japán tőkésék Északkeletet valóságos japán gyarmatnak tekintik. Kétségtelen, hogy Japán terjeszkedését az utóbbi időben a kínai nemzeti érzés ujjaszületése erősen gátolja. Ebbe nem tudott belenyugodni a japán terjeszkedési politika és ezért kellett kirobbantani az incidenst.

Nagyobb tüzérségi harcok

A Tientsintől délre 30 kilométernyire fekvő japán fronton tegnap és ma délelőtt heves tüzérségi harcok dultak. Délután nyugalom állott be és az ellenfelek lövészárkok ásásával foglalkoznak. Az ellenfelek a nagy csatorna mentén állanak egymással szemben. A csatorna nagy vasuti hidját lerombolták.

3 nehéz üteget, 5 könnyű üteget és 200 repülőgépet. A *New York Times* jelentése szerint a szovjet nagyarányú hajórajt épít ki. E pillanatban 40 tengeralattjáró, 24 torpedóromboló, 12 nehéz cirkáló áll építés alatt. Ezenkívül tudvalevőleg Amerikában is nagyarányú hajóvásárlás történt a szovjet számára. Mindebből arra következtetnek, hogy a szovjet nagyobbarányú beavatkozásra készül a Távolkeleten.

Anglia és Franciaország elismeri Olaszország abessziniai hódításait

Megtalálták a megegyezés diplomáciai formáját — Kémkedéssel vádolja az angliai német ujságírókat a „Manchester Guardian“

PÁRISBÓL jelentik: Hiteles forrásból származó értesülések szerint az angol és a francia kormány megegyezett Olaszország abessziniai hódításainak tényleges és jogi elismerése dolgában. Az elismerés olyan módon történik meg, hogy a Népszövetség legközelebb megfosztja Abessziniát a tagsági jogától és az erre irányuló indítványt Anglia és Franciaország együttesen terjeszti a Népszövetség elé. Mihelyt a népus elveszti a jogát, hogy képviseltesse magát a Népszövetségben, azonnal megszűnik az angol—olasz és az olasz—francia megegyezés utolsó akadálya is.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a legutóbbi német—angol eseményekkel kapcsolatban a *Times* hangsúlyozza, hogy ugyanazokat a megtorlásokat fogja alkalmazni Anglia is, amelyet a német birodalmi kormány. A *Times* németországi tudósítójának kiutasítása esetén — a német ujságírók kiutasítása angol területről lesz a válasz. A német nemzeti-szociálisták — írja meglepő erős hangon a *Times* — ha a kiutasítás eszközehez nyulnak, nem a civilizált népek módján ítélik meg. Az ilyen esetek csak súlyosbítták azoknak a helyzetét, akik a német—angol barátság létrehozásán fáradoznak.

A *Manchester Guardian* írja, hogy a *Times* tudósítójának kiutasítása Londonban a kö-

vetkezők megállapítására kényszerítene az illetékeseket:

— Felháborodtak egy ember ellen, aki meg merte írni az igazat.

— Jól tudjuk — írja a lap — hogy az angolok minden lépését figyelik Németország területén. Az angol állampolgárok minden tevékenységéről titkos jelentéseket küldenek egy bizonyos „nyilvántartási hivatalba“, ahol abszorbendben tartanak mindent számon.

A közeljövőben meginduló angol—olasz tárgyalásokkal kapcsolatban az olasz Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője a következőket írja: *Sir Eric Drummond*, Anglia római nagykövete az eddigi értesülések szerint valószínű-

leg csak augusztus végén, vagy szeptember első napjában tér vissza szabadságáról. Ciano gróf olasz külügyminiszter és a brit nagykövét tanácskozása így csak ebben az időben fog megkezdődni. Időközben azonban úgy az angol

külföldi hivatalban, mint a római olasz külügyminiszteriumban le fogják tárgyalni azokat a kérdéseket, amelyek a két kormány megbízottja között megvitatásra kerülnek.

Franco tábornok leleplezése a cartagenai provokatív szervezetek működéséről

A spanyol nemzeti csapatok vezérének válasza az angol és a francia tiltakozásra

Párisból jelentik: A Földközi-tengeren történt legutóbbi támadással kapcsolatban tudvalevőleg a francia kormány tiltakozást juttatott el Franco tábornok nemzeti kormányának. A francia sajtó egyrésze fenntartással fogadja ezt a tiltakozást. A Jour című lap a következőket írja róla: Az angol és francia kormány tiltakozást jelentett be a spanyol nemzeti kormányról a legutóbbi repülő-támadással kapcsolatban, bár egyik kormány sem rendelkezik megbízható adatokkal arról, hogy vajon tényleg nemzeti repülők követtek volna el az angol, francia és olasz hajók bombázását. Valószínűnek látszik, hogy a tiltakozásnak nem lesz eredménye, miután a spanyol köztársasági részéről történt álcázott támadásról van szó.

Az angol kormány jegyzéket intézett Franco tábornokhoz és abban követelte, hogy a lefoglalt „Molton” nevű brit kereskedelmi hajót nyomban bocsássák szabadon és fizessék meg a július 14-ike óta visszatartott hajó után járó bért. A „Molton”-t a nemzeti hadihajók jogtalanul foglalták le, mert azon semleges megfigyelő tartózkodott. Franco a jegyzékre adott válaszában azzal indokolta a nemzetiek eljárását, hogy az angol hajó legénysége spanyol köztársasági érzelmi volt.

A „Jour” jelentése szerint Negrin, a valenciai kormány miniszterelnöke és az anarchisták között az elkeseredett harc tovább dúl. Maga a hadsereg is követeli a tanácsköztársaság kiáltását. Negrin miniszterelnök két nap előtt Barcelonába utazott, hogy a rend fenntartására megtegye ott is az intézkedéseket. „Troickijista üzemek” című eddig 400 embert börtönöztek be és ezek egy részét már halálra is ítélték. Leridában kivégezték a baloldaliak egyik jelentős vezető emberét. Marcial Mendt, volt politikai megbízottat, akit az anarchista lázadás vezetésével vádoltak.

Az Evening Standard úgy tudja, hogy Franco tábornok válasza a „British Corporal” bombázása ügyében küldött angol tiltakozásra a leghatározottabb cáfolat és minden felelősséget elhárít magától. A válasz közli, hogy a kérdéses napon a nemzetiek egyáltalán nem

végeztek repülést a szóbanforgó területek felett. Ezzel szemben komoly bizonyítékokkal támasztható alá az a feltevés, hogy Cartagenában van egy szervezet, amelynek célja, hogy olyan benyomást keltsen, mintha Franco haderői tennének támadó lépéseket semleges hajók és Gibraltár ellen. Ez a szervezet a spanyolországi orosz katonai misszió parancsnoksága alatt áll. Ennek a szervezetnek a repülőgépek egész sora áll rendelkezésre, amelyek hasonló a Franco tábornok repülőgépeihez. Ez a tény bizonyos idő óta ismeretes és az angol tengerészeti hatóságok már több ízben figyelmeztették arra, hogy erről a részről provokáló támadások lehetségesek.

Kétszáz mexikói kiránduló megdöbbenő hajókatasztrófiája

Mexikóból jelentik: A mexikói partok közelében vasárnap este megdöbbenő hajókatasztrófia történt. Egy motorshajó, amely 200 kiránduló utast vitt a fedélzetén, zátonyra futott s elsüllyedt. A veszedelem idején a hajó hívójeleket adott le és erre megérkezett egy másik hajó, de ez már az utasok közül csak néhányat tudott kimenteni, mert az utasok jó része ekkorra elünt és valószínű, hogy a tengerbe fulladt.

Ujra nekiindult egy orosz pilóta a Moszkva —newyorki repülőutnak az Északi-Sarkon át

Moszkvából jelentik: Levanevsky orosz pilóta kedvező időjárás esetén ma délután 6 órakor Moszkvából elindul, hogy az Északi-sarkon keresztül Newyorkba repüljön. A repülés célja az, hogy van-e kilátás arra, hogy az Északi-sark felett rendszeres repülőjáratok induljanak Amerikába.

Előre fizet a kormány a francia fegyvergyáraknak

Az „Argus” írja: A francia fegyvergyárak köztölték a kormánnyal, hogy szállítmányaik ellenértékét nem kívánják a jövőben aranyértékben, megelégszenek a frank napi árfolyamával, de előre kéri a lekötött mennyiségek vételárának kifizetését. A kormány eleget tett a francia nehézipar kívánságának és rendelet-törvényt léptetett életbe, amely

szerint a nemzetvédelmi szempontok érdekében mindennemű ilyen rendelés lebonyolításánál jogában áll a kormánynak a megrendelések teljes ellenértékét előzetesen kifizetni. A rendelet-törvény a fenti értelemben módosította az államszámviteli törvény vonatkozó intézkedéseit. A rendelkezés csak a francia fegyvergyárakra vonatkozik.

Párisi kaland

Közli: Özv. V. F.-né

Hieronymus Bonaparte, Vesztfália királya, mielőtt meghívták a trónra, épp úgy élt Párisban, mint akármelyik más gazdag örökös. Sűrű látogatója volt a színházak és mulatóhelyeknek, hol az akkori művészekkel és írókkal, kik elmésségük és szellemük által kitűntek, vígan, gondtalanul elmulatott.

Kinevezésének estéjén Baudeville színház előcsarnokában találkozott két legmeghittőbb barátjával, von E... és P. L. urakkal.

— Istenemre igen örülök, hogy találkozom veletek. Tudjátok, hogy Vesztfália királya lettem?

— Igen, felség és engedje meg, hogy első legyünk...

— Semmi ceremónia, semmi cikornya magunk között, arra elég idő lesz az udvarnál. Csak tovább is „Te”, mint eddig, ugyanazzal a meleg baráti szeretettel. Gyertek egy étkezébe, csapjunk egy görbe estét s tegyünk pontot a mult kedves emlékeire, melyek nekem feledhetetlenek lesznek.

Karonfogva barátait, egy pár perc múlva már ott ültek a Palais Royal egyik asztalánál, hova egy igazán királyi diner lett felszolgálva. Midőn már a bor a fejüket tulfütötte, Hierony nagyot gondolt.

— Barátok, ha ti is úgy akarjátok, mint én, nem válnok el, jöszöök velem. Te E. parancsaim

titkárja leszel, s téged P. könyvtárnokomnak nevezlek ki, mint tudom, ugyis könyvmoly vagy.

Az ajánlat el lett köszönettel fogadva, s egy üveg sampanyer által szentesítve.

De végre a három jó barátunk válni kellett s kérték a számlát. Hieronymus kivette tárcáját, de Vesztfália királyának, kinek a kincstár még nem fedezte költségeit, két Louis d'or-nál nem volt több pénze, ami a 200 frankos diner költségére igazán kevés volt. Az újdonsült két boldog államhivatalnok rögtön följajánlta tárcáját, melyekben azonban alig volt egy pár tallér. Mit volt mit tenni? Éjjelután egy órákor nem lehetett új pénzfórrás után nézni. Végre elhatározták, hogy előhívják a tulajdonost, kinek megmagyarázzák a kritikus helyzetet. A főnök nagyon okos, udvarias ur s csak arra kéri az uraságokat, mondják meg nevüket.

— Én — mondja E. ur — Vesztfália királyának személyi titkárja vagyok.

— Én pedig a király könyvtárnoka.

— Látom uraim, — mondta a vendéglős, aki azt gondolta, hogy csalókkal van dolga — és ez a harmadik alak maguk között tán éppen Vesztfália királya?

— Igen, önnek igaza van, én az vagyok.

— Ez egy kicsit mégis merész dolog uraim, de majd látni akarom, hogy a rendőrség előtt nem esnek-e ki szerepükből?

— Az istenért, kiálotta Hieronymus, kit

dolog nem várt fordulata kétségbeejtett. Semmi láрма, ha nem hisz nekünk, itt hagyom az órám, mely a költségek tiszteresét fedezi, s avval átadta. Az értékes darab Napoleon császár ajándéka volt, hátlapján annak neve gyémántokkal kirakva.

A vendéglős jobbra-balra forgatta az értékes ékszer s egyenesen a rendőrkomiszáruhoz szaladt, a rendőrkomiszárus a rendőrprefektushoz, ez a belügyminiszterhez, aki felfedezte Napoleon császár névvonását s így rögtön a császárnál audienciára jelentkezett.

Másnap a hivatalos lap közölte, hogy Vesztfália királya trónralépeése előtt még nem tartózkodik állama fővárosában, nem nevezhet ki állami hivatalnokokat. Az utolsó pont pedig sokszor eszébe jutott a három jó barátunk, mely egy kicsit nagyon is fekete volt, de megerte az utolsó kedves est emléket.

CORSO: 5. 7¹/₄ es 9¹/₄ Telefon: 2085.

SANGHAI

CHARLES BOYER, LORETTA JOUNG és WARNER OLAND leg-zebb és legjobban alakított film-jük, izgalmas és érdekes: jelenetekkel.

Helyárak: Lot 15, 20. Paramount journal.

Háromnyelvi felirat.

Szívbenulást kapott és meghalt Polonyi Jenő dr.

Hetvenhárom éves korában győzedelmeskedett a halál a mindig melegsívű főorvos és emberbarát felett — Polonyi Jenő dr. harmónikus szép pályafutása

Szerdán délután öt órakor kíséri utolsó útjára a város társadalmának kegyelete az elhunyt orvos koporsóját

Kedden délelőtt hosszas szenvedés után, de mégis tragikus hirtelenséggel az aradi társadalmi élet, az aradi kisebbségi orvostársadalom egyik közszeretettben álló egyénisége, a 73 esztendő Polonyi Jenő dr. költözött el az élők sorából. Az idős orvos halálával ismét pótolhatatlan veszteség érte a régi aradi társadalmat: Polonyi Jenő dr. maga volt a megtestesült szívjószág és aki hosszú negyven esztendő emberbaráti orvosi működése alatt ezreknek adta vissza egészségével együtt az önbizalmat, ezeket gyógyított meg és akinek áldásdus tevékenysége aranybetűkkel íródott be a város társadalmának lelkébe.

Az elhunyt főorvos tulajdonképpen három hónappal ezelőtt betegedett meg. Szívgyöngesség lépett fel szervezetében éppen akkor, amikor 73 éves születésnapját ünnepelte. Kartársai közül dr. Posgay István, dr. Löwinger Miksa, dr. Kilyényi Albert és dr. Török Dezső, — aki különben rokona is az elhunytak — aggódo szeretettel vették körül és az orvosi tudomány minden eszközét felhasználták, hogy a nagybeteg Polonyi Jenő dr. segítsenek. A néhány napos javulás után azonban, hirtelen tüdőembolia lépett fel és már ekkor lemondtak az orvosok Polonyi Jenő dr. életéről. Erős szervezete és az orvosok küzdelme azonban akkor még rövid időre diadalmaskodott a betegség fölött. Polonyi Jenő dr., akinek betegsége iránt az egész város társadalmi aggódo részvétellel fordult, jobban lett és már-már úgy látszott, mintha teljes javulás következett volna be állapotában.

Barátai és ismerősei, akik gyakran keresték fel a nagybeteg délelőttöként, egyre gyakrabban találták talpon. Ott ült íróasztala mellett és kedélyesen beszélgetett el látogatóival, akiket maga akart meggyőzni arról, hogy hamarosan teljesen jobban lesz. Délutánonként még lepihent, de az esti órákban a Bánáti Bankpalota második emeleti ablakában feltűnt jólismert feje és onnan nézte a korzózókat. Akik ilyenkor látták, örömmel állapították meg, hogy Polonyi dr. sokak kedves „Jenő bácsija” tul van minden veszélyen.

Pillanatok alatt bekövetkezett a halál

Kedden reggel is Polonyi dr. szokása szerint a kora reggeli órákban ébredt. Családtagjaival elbeszélgetett és elmondta, hogy kitűnően aludt, majd az újságokat kérte. Behozták számára a reggelit, a legfrissebb lapokat, majd pedig magára hagyták, mint rendesen. Polonyi Jenő dr. a piacra ment és a szobaleány csak félóra múlva ment be a hálószobába, hogy

megnézze, vajjon nincsen-e valami kívánsága a ház urának. Polonyi Jenő dr. ekkor már halott volt. Lehanyatlott kezében ott szorongatta régi kedvenc újságját, az *Aradi Közlöny* legfrissebb példányát, arca elhalványult, feje mellére csüggött. A szobaleány orvosért szaladt, majd pedig a közben hazaérkezett Polonyi Jenő dr. értesítette a történetéről. Az orvosi megállapítás rövid volt: Polonyi Jenő dr. szívbenulás következtében egyik pillanatról a másikra hunyt el, valósággal átszenderült a halálba.

Elhunytával egy ritka harmóniájú, tevékeny életpálya érkezett befejezéséhez. Polonyi Jenő dr. édesatyja is orvos volt, Darányi János dr. kortársa: dr. Pollák Gyula, Aradváros t. főorvosa. Polonyi Jenő dr. 1864-ben született Bécsben, ott is végezte középiskoláit és ugyancsak ott kezdte meg egyetemi tanulmányait, amiket később Münchenben folytatott, majd Cluj-Kolozsváron fejezett be, ahol azután egyetemi asszisztensként működött. Szabó Dénes dr. egyetemi professzor mellett dolgozott,

Az utolsó baráti kézzsoritás

Legjobb barátai közé tartozott orvos-társa, Löwinger Miksa dr., aki egyébként nagy betegségében egyik kezelőorvosa is volt. Löwinger dr. — akit felkerestünk — megdöbbenve vette tudomásul barátja és kartársa elhunytát.

— Vasárnap voltam betegágyánál — mondta Löwinger dr. az *Aradi Közlöny* munkatársának. — Betegágyához indultam és Polonyi Jenő dr. úgy jött elém, frissen, mozgékonyan, az ő megszokott választékos eleganciájával, kitűnően megkötött nyakkendőjével, kedélyes mosolyával, mint akinek semmi baja. Összinte örömmel fogadtam a javulás jeleit és hosszan elbeszélgettünk. Az ablakból néztük a járókelőket. Az augusztusi napfény valósággal felvillanyozta és én megigérttem neki, — miután a teljes javulás tüneteit mutatta — hogy a jövő vasárnap sétakocsizásra indulunk. Több, mint három hónapja nem volt az uccán és így érthető örömmel fogadta indítványomat. Meleg baráti kézzsoritással bucsúztunk... Ki tudta, hogy utoljára fogunk kezét...? Hétfőn asztaltársaságomnak meséltem örömmel, hogy „Polonyi barátunk meggyógyult”; mindenki azzal a melegséggel és baráti szeretettel fogadta a hírt, ahogyan egész

aki a fiatal, nagytehetségű orvost igyekezett a maga számára megnyerni és arra próbálta rábeszélni, hogy továbbra is maradjon Cluj-Kolozsváron és dolgozzon mellette. Polonyi Jenő dr. azonban nem maradhatott, mert édesatyja határozott kívánsága volt, hogy visszatérjen és vegye át az ő kiterjedt praksisát.

Polonyi dr. orvosi pályafutása

Közel negyven esztendővel ezelőtt érkezett haza, visszajött Aradra Polonyi Jenő dr., akit már az első években határtalan rokonszenv fogadott és hamarosan egyike lett Arad legkeresettebb orvosainak. Arad előkelő köreinek lett csakhamar háziorsvosa, s míg tanácsadó főorvosa volt a MAV-nak, ugyanakkor a Munkáspénztár ellenőrző főorvosává is kinevezték, mely utóbbi tisztséget még néhány évvel ezelőtt is általános meglepedésre töltötte be. Előkelő pacientúrája éppen úgy rajongott érte, az emberbarát orvosért, mint azok a szegényebb néposztályból kikerült betegek, akiket sokszor minden ellenszolgáltatás nélkül nemcsak kezelt, de gyógyszerrel is ellátott.

Az elhunyt orvos Aradon a neves Ranschburg-család egyik tagját, Leopold Edithet vette nőül. Feleségével példásan harmonikus házasságot élt, egészen halála napjáig. Annak ellenére, hogy társadalmi életet élt, veleszületett szerénységénél fogva nem szerette a közszereplést. Mindentől, ami ünnepléssel, vagy közszerepléssel járt, távol tartotta magát, hivatásának és családjának, Gyula és Géza gyermekeinek szentelte életét. Meghitt baráti köre tisztelte és becsülte a kitűnő orvost és magas kora ellenére még a legutóbbi években is nagykiterjedésű orvosi gyakorlatot folytatott. Minden szórakozása az volt, hogy asztaltársaságával késő délutánonként elbeszélgetett és ilyenkor kedélyes anekdotái, történetei, sokáig jártak szájról-szájra kartársai és barátai között.

életében körülvették őt. Mi sajnós, már régen tudtuk, hogy közel a vég, de amikor váratlanul jóra fordult az állapot, — mert sajnós ez volt a váratlan fordulat — remélni kezdtünk: hátha mi tévedtünk...? Hátha minden jóra fordul...? Nem így történt, hát, sajnós... egyik legkitűnőbb kartársunk mindörökké eltávozott körünkől...

Löwinger Miksa dr. elérkezéssel hangon, könnyes szemmel emlékezett meg a hirtelen eltávozott kollégáról, de éppen úgy az orvosi asztal minden tagja és a város társadalmi mély részvétellel emlékezik dr. Polonyi Jenőre.

A mélyenszűrt özvegvet és a családot barátok, tisztelők és ismerősök tömege veszi körül és így igyekeznek enyhíteni a reájuk szakadt, felmérhetetlenül nagy bánatot. Polonyi Jenő dr. temetése szerdán délután 5 órakor lesz a felső temető halottasházában, ahol holttestét felravatalozták.

Az íróasztal elárvult, az orvosi műszerek gazdátlanul maradtak az üvegszekrényekben. Az asztalon ott fekszik az „Orvosi Napló”. A kinyitott oldalán a mai dátum látható. Polonyi Jenő dr. nem jegyez többé a könyvbe, s az égi „Orvosi Napló”-ban most az ő neve mellé került a megfellebbezhetetlen jegyzet: „exit”...

Nő lesz az Egyesült-Államok elnöke?

Washingtonból jelentik: Az *Evening Standard* washingtoni jelentése szerint igen nagy a valószínűsége annak, hogy az amerikai republikánus párt az 1940-ben megtartandó elnökválasztásra a maga részéről nőt jelöl. A párt jelöltje Dorothy Thomson, az Európában is ismert újságíró, aki egyébként a Nobel-díjas amerikai regényírónak, Sinclair Lewisnek a felesége. Dorothy Thomson az utóbbi hónapokban egyre növekvő népszerűsége tett szert, úgy hogy Roosevelt legesélyesebb vetélytársai között emlegetik.

Hitler titokban meglátogatta szüleinek sírját Ausztriában

Németországi autó rejtélyes látogatása éjnek idején a braunau sírkertben

Párisból jelentik: Salzburgban néhány nap óta határozottan állítják, hogy Hitler birodalmi vezér nemrég éjnek idején Ausztriában járt. Állítólag a bajor határ közelében levő Braunau községben meglátogatta szüleinek sírját. A „Paris Soir” tudósítót küldött ki Salzburgba, aki több tanu előadásából megállapította, hogy néhány nap előtt éjnek idején egy hatalmas németországi autó állt meg a braunau temető előtt. Az autó utasa kiszállt és előtte a soffőr ment lámpával. Bementek a temetőbe és felkeresték Hitler szüleinek a sírját, ahol virágot helyeztek el. Az utas néhány percig megilletődve állt a sír előtt, majd a titok-

zatos látogatók elhagyták a temetőt és a gépkocsi elrobogott és átment azon a hidon, amely Berchtesgadenbe vezet.

URANIA 5, 7.15, 9.30 Olcsó helyek! Utoljára:

„Richelieu biboros”

Maureen O'Sullivan és George Arliss.

A francia világghalalom megteremtőjének eseménydus élete és kalandjai.

Jön: A pénz, Zola E. regénye után és A mayeringi tragédia.

CARMEN-SYLVA (MOVILA)

Grand Hotel Movila és Hotelul Băilor

Nyitva június 1-től szeptember 30-ig.

Komfortos szobák, tolyóvízzel, pensioval vagy anélkül,

Meleg iszapfürdő kurák 3.800 leitől

beleértve a tel es pensiot, orvosi vizsgálatl, fürdővel és összes taxákkal.

Prospektusok és ingyenes információk, szobarendelések eszközölhetők az „Europa” Organizatia Română de Voiaj și Turism összes ügynökségeinél, valamint a szállodák igazgatóságainál. Interurban telefon: 20. Carmen-Sylva.

Filmet csináltak G. B. Shawról Kisfaludi Stróbl Zsigmond londoni műtermében

Az angol cenzura törölte a nagy író kényes „bemondásait”

Budapest. Most érkezett Budapestre a „The Star” című lapnak az a száma, amelyben az angol újság filmszenzációt közöl G. B. Shaw-val és Kisfaludi Stróbl Zsigmonddal a világhírű magyar szobrászművésszel kapcsolatban: a Pathé filmgyár filmet készített Stróbl londoni műtermében, a szobrászról, nevezetesebb szobrairól és a film másik főszereplője — G. B. Shaw.

G. B. S. ÉS AZ ELŐKELŐ TÁRSASÁG

— George Bernard Shaw új filmen szerepel — mondja a cikk. — A filmet meg kellett cenzurálni. Shaw ugyanis Erzsébet királyné szelleméről tett egy megjegyzést, amelyet nem engedélyeztek. A film bemutatóján a nagy Shaw ugyanis Erzsébet királyné szelleméről tett egy megjegyzést, amelyet nem engedélyeztek. A film bemutatja a nagy író Kisfaludi Stróbl Zsigmond stúdiójában, királyi és más előkelőségek szobrai között. Stróbl most készíti a trónörökös lovasszobrát.

A filmen a „great man” (nagy ember) temperamentumosan, élénken lép a stúdióba. Kitűnően, természetesen játszik, sorra nézi a szobrokat. Az első szobor őt magát ábrázolja.

— Ah, milyen előkelő társaság! . . . — mondja Shaw a filmen. — Iátom, itt van a világ legnagyobb élő drámaírója is!

A gép követi, amint elhalad a szobrok, Erzsébet királyné, Erzsébet trónörökös, a kenti herceg, Lady Astor, Lord Lonsdale, Lord Londonderry, Sir Austin Chamberlain, Sir Ian Hamilton tábornok, egy üzletember és Sir John Simon, a mostani pénzügyminiszter portréja mellett. Amikor Shaw Sir John Simon portréjához ér. Kisfaludi Stróbl megjegyzi, hogy milyen finom feje van a miniszternek.

— Igen, — feleli Bernard Shaw — remek feje van. Kár az ilyen fejeket a kormányra vesztegetni . . .

Amikor megállt Erzsébet királyné szobra mellett, tett egy megjegyzést, egy ugynevezett „bemondást.” Rögtön szóltak neki, hogy ezt a cenzura bizonyára nem fogja engedélyezni. Pedig nem volt bántó éle.

— Ismerem a filmvágókat, — mondta nevetve Shaw. — Mindig a legérdekesebb részleteket tüntetik el a filmből . . .

KISFALUDI STRÓBL AZ ERDEKES DÉLUTÁN RÓL

Kisfaludi Stróbl Zsigmond most Budapesten tartózkodik. Néhány hónapig lesz a magyar fővárosban, azután visszautazik Londonba.

— A Pathé vezetősége — mesélte nekünk — levélben megkért, hogy londoni műtermében felvételt készíthessen a szobraimról és rólam. Főleg Erzsébet trónörökös új szobra érdekelt a filmeket. A felvétel napján véletlenül felhívott telefonon George Bernard Shaw és megkérdezte, otthon vagyok-e délután négy órakor, mert eljönne hozzám teára a feleségével együtt. Nagyon megörültem ennek a látogatásnak és közöltem, hogy szívesen látom. Megmondtam a Pathé igazgatójának is, hogy George Bernard Shaw-ék a vendégeim

Súlyosan megbetegedett a kanadai ötösikrek egyike

Emiliének láza van, rendkívül gyenge, orvosi konziliumot tartottak a betegágyánál

London. Aggasztó hírek érkeznek Kanadából, az ötös ikrek házából: az ikertestvérek legvidámabbika, Emilie Dionne megbetegedett és legutóbb már konziliumot tartottak betegágyánál. Az egész világon nagy aggodalmat kelt ez a hír, annál is inkább, mert a betegség súlyossá vált és az orvosok e pillanatban még azt sem tudták megállapítani pontosan, hogy tulajdonképpen mi baja van a hároméves leánykának.

A betegség úgy kezdődött, hogy néhány nap előtt a leányka igen bágyadtan látszott, dr. Defoe, aki jelen volt a világhírű ötös ikrek születésénél és aki eddig ellátta az orvosi felügyeletet, azonnal megvizsgálta a kis beteget. A hőmérséklet magasabb volt a normálisnál és a kis Emilie arról panaszkodott, hogy fáj a torka. A gyermek láthatólag nehezes lélekelt. Nyomban elkülönítették testvérkéitől, külön szobában helyezték el, ápolónőt hívtak és dr. Defoe másnap tanácskozással kérte Callanderbe Toronto leghíresebb gyermekgyógyászt.

A torontói professzor hosszasan vizsgálta a

lesznek délután és ha lehet, őt is megkérem, szerepeljen a filmen. Délután négy órakor, amikor Shaw-ék beállítottak, a műterem tele volt reflektorokkal, hangosfilmgépekkel, műszaki emberekkel. Legnagyobb örömmre a nagy író készségesen állt a felvétel gép elé.

— Végeredményben ő maga rendezte a képet. Sajnos, a film nem maradhatott meg a maga egészében, mert ki kellett belőle vágni azokat a részeket, amelyet Shaw megszokott kedves maliciájával fűszerezett. Shaw egyébként kedvesen emlékezett meg a portrékról a filmben. Ugy értesültem, hogy hat-nyolc percig tart a film.

— A felvételek után uzsonnáztunk, vegetáriánus alapon. Vendégem jó étvágyal költötte el a sok paradicsomos szendvicset. A világhírű író megjegyezte, hogy — mint a filmen is hallhattuk — ha lehet, meglátogatja budapesti műtermemet. Éveit meghazudoló frissességgel mozog, de azt állítja, hogy könnyebb New Zealandba utazni,

Huszonöt évi kizárólagossági jogot kapott az Astra a magyar és német lapok behozatalára

Bucurestiből jelentik: A „Viitorul” — a kormány hivatalos lapjának — jelentése szerint a minisztertanács az „Astra” kulturegyesületre ruházta a magyarországi, ausztriai és németországi folyóiratok és lapok behozatali jogát. Az Astrának adott nemzeti ajándék huszonöt évre szól.

Mert nem nevezhetjük másnak, mint nem-

zeti ajándéknak a lapbehozatali monopóliumot, amely amellett, hogy súlyosan érinti egyes vállalatok szerzett jogait, elzárja itt is a szabad verseny útját. Mindeztideig a külföldi lapok behozatala nem volt kizárólagos jog, a terjesztési vállalatok szabadon köthettek egyezséget külföldi lapok kiadóhivatalaival, természetesen csak akkor, hogyha megvolt a behozatali engedély.

Lázás érdeklődéssel várja Arad közönsége Salamon Béla és társulatának vendégjátékát

Augusztus 14-én szombaton este, 15-én vasárnap délután és este játszik Salamon Béla és pompás együttese

Arad színházbajáró közönsége, amely évekként elelőtt szívébe zárta Salamon Bélát, lázas érdeklődéssel várja augusztus 14-ét, illetve 15-ét, amikor kedvenc komikusa ismét az aradi rivaldák elé lép, hogy utólréhetetlen játékaival ismét élményt nyújtson. A hallatlanul nagy érdeklődésből következően nem kétséges, hogy ugy szombaton este, mint vasárnap délután és este zsufolt ház tomboló kacagó-orkánja mellett kerülnek bemutatásra a budapesti Teréz körúti Színpad a legnagyobb sikerű darabjai Salamon Bélával a főszerepben. Salamon Béla nevéhez azt hisszük nem kell kommentárt fűzni. A közönség jól tudja, hogy a budapesti kabarékomikusok koronázatlan fejedelme; ha csak a színpadra lép, a legkisebb gesztusával már a humor és komikum utólréhetetlen színskáláját szórja szét

és amíg a színpadon van, nem szűnik meg a kacagás. Az ő rokonszenves alakja köré méltán sorakozik három gyönyörű művésznő: Bodó Ica, Budaházy Magda és Vásárhelyi Ica, valamint Homm Pál, Fülöp Sándor és Tompa Pufi. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elővételben a féli színház pénztáránál 90—20 leies áron, plus bélyegek.

Színház - Művészet

Az aradi Molnár-premier elé

Augusztus 21-én és 22-én nagy színházi eseménye lesz Aradnak. Ezen a két napon mutatják be Aradon Molnár Ferenc nagyszerű mesészövevényű „Csoda a hegyek között” című darabját. Idősebb Szendrey Mihály lép fel Molnár Ferenc künő darabjában, amely a Nyári Szinkórben kerül bemutatásra. A „Csoda a hegyek között” című színdarab vallási tárgy alkotása Molnár Ferencnek. Ahítatot, lelki elmélyülést parancsoló darab, melyhez sikerült megnyerni az aradi római katolikus egyházi körös szereplését is.

A darab művészi felépítése, szép tárgyú meséje, a darabíró készségének csillámló színporkázása, mind száz százalékgig érvényesül az előadás során, amelynek egyik legkiemelkedőbb eseménye id. Szendrey Mihály fellépte, aki már a tavalyi évadban visszavonult a színpadtól, de ismerőseinek, tisztelőinek és barátainak sikerült rávenni, hogy vállalja el a „Csoda a hegyek között” című Molnár-darab főszerepét. Ugyancsak id. Szendrey Mihály választotta meg munkatársait, akikkel együtt bizonyára olyan művészi teljesítményt nyújtanak, amelyre talán még nem volt példa az aradi Nyári Színház színpadán.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A visszautasított udvarló

vitriollal öntötte le Marga Ionescut, egy festőművész özvegyét

Az asszony haldoklik. A merénylet körözi a rendőrség

Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő dráma színhelye volt tegnap a késő éjszakai órákban a General Poetas-ucca 30. számú ház egyik lakása. Haralambie Fratila 25 éves fiatalember vitriollal leöntötte a feltűnő szépségű és nálánál jóval idősebb Marga Ionescu volt tanárnőt, aki súlyos égési sebeket szenvedett. A vizsgálat megállapítása szerint a merénylet éjszaka három órakor történt, Marga Ionescu lakásán.

A tanárnő, aki egy ismert, nemrég elhunyt egykori festőművésnek volt a felesége, a lakás egyik szobáját férje halála után kiadta albérletbe Haralambie Fratilának. A fiatalember néhány hónapi ottlakás után szeregni ajánlatokkal üldözte Marga Ionescut, aki minden esetben visszautasította a tolakodó fiatalembert.

Tegnap éjszaka Haralambie Fratila három órakor ment haza. Felgyújtotta a villanyt és nem is oltotta el többé. A vizsgálat eddigi megállapítása szerint a fiatal albérló behatolt Marga Ionescu hálószobájába, ahol a festő özvegye három gyermekével aludt. A fiatalember és az asszony között izgalmas szóváltás támadt, Marga Ionescu felszólította a fiatalembert, hogy azonnal távozzék.

Haralambie Fratila nem fogadott szót az asszonynak, ott, a gyermekek szemeláttára rávetette magát az asszonyra. Irtózatos dülakodás támadt, a három gyermek az ágyból kiugorva segítségért kiáltott, fellármázták a szomszédokat, akik éjszakai álmukat megszakítva, az asszony segítségére siettek. Az ajtó azonban zárva volt, mire dörömbölni kezdtek. Haralambie Fratila, aki a dülakodás hevében darabokra tépte Marga Ionescu hálóingét és körmeivel több helyen véresre sebezte az asszonyt, átszaladt a szobájába.

Marga Ionescunak még annyi ereje sem volt, hogy feltápáskodjék az ágyból, amikor Haralambie Fratila feldult állapotban és reszketve, egy üveget tartva maga előtt, megállt az asszony ágya mellett.

— Nem akartál szeretni — ordította magából kikelve — hát halj meg! — és az üveg tartalmát az asszony szeme közé öntötte.

Az üvegben vitriol volt, Marga Ionescu ájultan esett vissza az ágyba, miközben Haralambie Fratila felszakította az ajtót és a kint várakozó és dörömbölő szomszédoknak csak annyit mondott, hogy éles szóváltása támadt Marga Ionescuvval. Azzal már el is tünt szemek elől.

Marga Ionescut a szomszédok azonnal be szállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Megállapították, hogy a vitriol súlyos égési sebeket ejtett az asszony arcán és egyelőre nem tudják még, hogy sikerül-e megmenteni a szemérvitát.

Haralambie Fratila a merénylet elkövetése után megszökött. A rendőrség, amely azonnal

bevezette a nyomozást, a Poetas-uccában történt szerelmi dráma ügyében, haladéktalanul körözölevelet bocsájtott ki az eltűnt fiatalember után és reméli, hogy huszonegy órán belül sikerül kézrekeríteni. Marga Ionescu állapota igen súlyos és az orvosok nem sok reményt fűznek felépüléséhez. Abban az esetben, ha az orvosi beavatkozás nem tudja megmenteni az életnek, Haralambie Fratilát gyilkosság címén azonnal előzetes letartóztatásba helyezik és megindítják ellene a bünyügyi eljárást.

A különös szerelmi dráma a fővárosban — ahol Marga Ionescut férje révén igen sokan ismerték — nagy feltűnést és egyben részvételt keltett.

Statáriális kivégzés Grácban

Grácból jelentik: Fuchs János 27 éves gazdász, aki kedvesét, a 22 Frauenthaler Juliannát a Grác melletti erdőben revolverlövéssekkel meggyilkolta és azután a holttestet egy fára felakasztotta, a gráci bíróság hétfőn délelőtt 11 órakor halálra ítélte.

Fuchs János gyilkos gazdász délután 2 óra 3 perckor kivégezték.

A gombamérgezések

Egy francia tudós

szenzációs felfedezése

széruma a — cukor!

Budapestről jelentik: A mostani esős, meleg nyári időben alig mulik el nap, hogy ne fordulna elő egyszerre több helyütt is

súlyos, sőt halálos gombamérgezések.

A tudomány már évek óta foglalkozik ezzel a minden nyáron tömegesen fellépő mérgezéssel, de komoly eredményt eddig még nem ért el.

A párisi Pasteur-intézetben hat esztendeje dolgozik Leon Binet, a kiváló francia orvostanár, aki csodálatos hatást ért el glucose szérumoltásokkal.

Binet tanár megfigyelései szerint gombamérgező a vér glucose, illetve cukortartalma, mely általában literenkint egy gramra tehető — rohamosan csökken és sokszor 0.30, sőt 0.20 gramra esik. Ez a megállapítás adta a gondolatot a tudósnak, hogy a cukorból kivonatolt glucose-szérummal végezzen oltásokat, egyelőre természetesen csak a kísérlet céljaira felhasznált házinyulakon és tengeri malacokon.

Az eredmény egyenesen meglepő volt! 10—14 óráig teljesen benuit állapotban a gombával mérgezett kísérleti állat már közel volt a kimuláshoz, amikor a tudós 40 százalékos cukor-glucose szérumot fecskendezett a házinyulak fültömrigyéibe. A vér cukortartalma rohamosan emelkedett s

lehetővé tette, hogy az állat 6—8 óra leforgása alatt leküzdje a gombamérgezés romboló hatását.

Tekintettel arra, hogy a házinyul vérének cukortartalma pontosan megegyezik az emberi szervezet vérének cukortartalmával, Binet tanár azt a következtetést vonja le felfedezéséből, hogy a

glucose-szérumoltások emberek gombamérgezési eseteiben is teljes eredménnyel alkalmazhatóak.

Ilyenformán tehát maga a természet az, amely megadja a védekezési lehetőséget a cukor-kivonat segítségével a gombamérgezési veszedelem ellen — hangoztatta nyilatkozatában Binet tanár — és kijelentette, hogy a köznyelven „bolondgombának” nevezett mérges gombák, mint köztük az egyik legveszedelmesebb, az ugvnevezett Amaltes Phalloides, amely levesgombák közül, továbbá a bábavargánya néven ismert Boletus Satanasal történt mérgezések esetében minden alkalommal sikerült a glucose-szérum injekciók segítségével

A becsületesség diadala

Los Angelesből jelentik: Az ottani Clifton-büfé tulajdonosa nagy plakátot függesztett ki lakája bejáratára. A plakáton ez olvasható: „Tekintet nélkül arra, hogy mit fogyasztott, önmre bizzuk a fogyasztott áruk értékének a megtérítését. Ön annyit fizethet, amennyit akar, sőt elhagyhatja a helyiséget fizetés nélkül is.” Clifton elmondta egy amerikai újság mukatársának, hogy kísérlete teljes mértékben bevált és az újítás rendkívüli forgalmat eredményezett. Az első napokban akadtak ugyan olyanok, akik fizetés nélkül hagyták el a bárt, de az ilyen vendégek száma állandóan csökken és ma már ritkán akad olyasvalaki, aki nem fizett meg elfogyasztott ételét vagy italát.

A vendégek legnagyobb része azonban többet fizet önkéntesen, mint amennyit akkor fizetne, ha megszabott árakkal dolgoznának. Clifton nyilatkozatából tehát kiderül, hogy az emberek tulnyomó része becsületes és a becsületesség diadala sikerhez juttatta a Clifton-büfét.

Huszezer selyemmunkás sztrájkol Amerikában

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok területén újabb nagyarányú sztrájk tört ki. Pennsylvania és Newyork állam területén lévő összes selyemgyárak munkásai sztrájkbaléptek. Eddig körülbelül 20.000 gyári munkás sztrájkol.

Ahol filozof az álnev

Newyorkból jelentik: Massachusetts állam parlamentje az elmúlt napokban törvényt hozott, amelyben megtiltotta az álnevek használatát. A törvény rendelkezései egyaránt vonatkoznak írókra és filmsztárookra. Így tehát Massachusetts állam moziáiban nem jelenhetnek meg művészi nevükkel azok a sztrárok sem, akiket világszerte kizárólag művészi nevükön ismernek. Greta Garbo tehát Gustavsson néven, Marlene Dietrich pedig Marie Madelaine von Losch néven lesz kénytelen a Massachusetts-állambeli filmhirdetéseken és filmfeliratokon szerepelni. Hollywood leghíresebb filmszínészei együttes tiltakozást juttattak el Massachusetts állam kormányzójához és tiltakozásukhoz csatlakoztak a nagy filmvállalatok is, amelyek arra hivatkoznak, hogy a törvény hátrányos kárt jelent számukra, mivel az igaz nevükön hirdetett sztárok jelentős részét a közönség nem ismeri és így a mozik nagy része majd üresen marad.

SELECT :

5 és 7 1/2 órakor

MADAME BUTTERFLY (Pillangókisasszony)

SYLVIA SIDNEY, CARY GRANT

Helyárak 15 és 21 le.

CENTRAL (ker):

este 9 1/2 órakor

Elmarad a gasteini hárm

külgyminiszter-találkozó

Bécsből jelentik: A tervezett gasteini hárm külgyminiszteri találkozó nem valósul meg, mert Schmidt Guido osztrák külgyminiszter már találkozott Neurath báró német birodalmi külgyminiszterrel. Hír szerint Schmidt államtitkár nyolc nap mulva felkeresi Kánya magyar külgyminisztert is. Hivatalosan megerősítik azt a hírt is, hogy Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök szabadságának egy részét szintén Ausztriában fogja tölteni és ez idő alatt majd érintkezést fog keresni Schuschnigg osztrák kancellárral.

Jön!

SELECT

Jön!

Lányok a tűzvonalban (America Melody 1937.)

A szépség és vigaság diszlevoaulása

HIREK

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség... .. 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

Ütközőrepülőgép

Első pillanatra elképesztőnek ható hadtudományi újításról számol be az angol légi haderő folyóirata, a Royal Air Force Quarterly. Ugynevezett ütközőrepülőgépek alkalmazásáról van szó, amelyekkel a cikkíró szerint az üldöző repülőgépeknel jóval hathatósabban lehetne szembeszállni az ugyszólván napról-napra sebesebb lárásúvá való bombavető repülőgépekkel. Az ütköző repülőgépek feladata az, hogy összeütközzenek a támadó bombagéppel. Az ütközőgép ebbe természetesen tönkremegy és lezuhan, ez azonban a cikkíró szerint nem baj, mert az ütköző repülőgép kicsiny és elvesztése kifizetődik, ha a pusztulásba magával ragadja a drága bombavető repülőgépet. Arról, hogy az ütközőrepülőgép vezetője ne pusztuljon el gépevel együtt, élmés szerkezet gondoskodik. Az ütköző repülőgép vezetője a gép legvégén foglal helyet és többszörös páncéllal véd. Ülése egy gombnyomásra kikapcsolódik és akkor a pilóta a mélységbe zuhan, a hátára erősített ejtőernyő azonban hamarosan kinyílik és így az ütközőgép vezetője sértetlenül földet ér. Fegyver nincs az ütköző repülőgépben, mert erre — semmi szükség.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Bucuresti-i jelentés szerint a következő 24 órára derült idő, gyenge szél és a hőmérséklet állandósulása várható.

— **Mihai nagyvajda két hét múlva érkezik haza.** Bucurestiből jelentik: Mihai nagyvajda, trónörökös, aki jelenleg Olaszországban tartózkodik, két hét múlva visszatér az országba. A trónörökös visszatérése után osztálytársaival együtt nagyszabású kirándulásra vesz részt.

— **Prefektusi értekezlet Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium holnapra hívta össze a prefektusok értekezletét, hogy megadják a szükséges utasításokat a gabanane-műek elhelyezésére és felhasználására vonatkozólag.

— **Felgyógyult Bourbon pármal herceg.** San-Sebastianból jelentik: Gaetan de Bourbon Parma hercege, aki annakidején megsebesült a hispanya-i fronton, teljesen felgyógyult. A San-Sebastianban időző herceg tegnap meglátogatta a város polgári kormányzóját. A herceg rövid idő múlva Franciaországba utazik.

— **Busila Constantin Aradon.** Előkelő vendégek voltak ma délelőtt az aradi villanygyárnak. A délelőtti órákban Diculescu mérnök társaságában Aradra érkezett Busila Constantin főmérnök, a bucuresti-i Elektromos Művek központjának igazgatója, hogy megtekintse az Aradon folyó villanyhálózat átépítési munkálatait. Az előkelő vendégeket Mateescu Stefan, a villanygyár vezérigazgatója fogadta, majd együttesen megtekintették a munkálatok menetét. Délben közeledt volt a „Dacia” kávéházban, amelyen a vendégeken kívül Mateescu Stefan vezérigazgató, Butoiescu Traian főmérnök, igazgató, Ciurgiu főmérnök, valamint Stefanescu villanygyári mérnök vettek részt. Busila vezérigazgató Aradra az új villanygyári munkálatokat jött megnézni és általános megelégedésének adott kifejezést a látottak felett.

— **Haláhirét költötték Bucurestiben Bocu Severnek.** Bucurestiből jelentik: A fővárosban megjelenő Facla című lap közlése szerint Bocu Sever, a Timisoara—temesvári Vestul szerkesztője, az ismert nemzeti-parasztpárti vezér ma Timisoara—Temesváron meghalt. Az Ordinea a legkategorikusabban megcáfolja a hírt és a lap szerint Bocu Sever, a nemzeti-parasztpárt Banat—bánati tagozatának elnöke a legjobb egészségűnk örvend és Timisoara—Temesváron tartózkodik. Nyilván izetlen nyári kacsaról van szó.

— **Zsidóellenes tüntetések Zürichben.** Zürichből jelentik: A most folyó cionista kongresszus épülete előtt ugyszólván napirenden vannak az antiszemita tüntetések. A svájci nemzeti front tagjai egyik legutóbbi napon a tüntetés során a „Der Judenfeind” című antiszemita lap száma: osztogatták a járőkelők között. A nemzeti front és a cionista kongresszus tagjai között később véres verekedés fejlődött ki és csak a rendőrség közbelépése mentette meg a helyzetet.

— **A magyar kormányzói pár alpesti utja.** Budapestről jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a magyar kormányzó és felesége tervbe vették, hogy az idei nyár végén üdülés céljából gépkocsin az Alpesebben magánjellegű utat tesznek. Az utazás ideje és iránya még nincs meghatározva.

— **Czeiler István 75 éves.** Czeiler István, az ismert aradi faipari üzem tulajdonosa most töltötte be életének 75-ik évét, amely alkalommal nagyszámu barátja, ismerőse és tisztelője a legmelegebb szerencsekívánatokkal halmozta el. Kávéházi asztaltársasága a kedves jubileumon társasképpel ajándékozta meg. A 75 éves Czeiler István egyik legrokonszenvesebb alakja Arad iparostársadalmának. Kíváló szakértelméről tesz bizonyosságot számos találmánya, amelyek közül kitünően bevált ablakredőnyeit messze vidéken ismerik és használják. Faipari üzeme a régi háborúelőtti idők előkelő és számottevő cége volt nemcsak aradi, hanem országos viszonylatban is. A 75 éves Czeiler István a töle megszokott becsületességgel, szorgalommal és hozzáértéssel ma is vezeti üzemét és a súlyos viszonyok ellenére is felszinen tartja régi cégének elismert jó hírnevét.

Tolnai könyvmoly

John Dewey 19 éves tiszeressegéjét Londonban elitették, mert 7 font 10 shillinget lopott. Mikor házkutatást tartottak nála, megállapították, hogy a pénzt — könyvekre költötte. „Hogy lesz valakiből orvos?”, „Orvosi jogászat”, „Kulturmérnöki feladatok”, „A városi munkások feladatai”. Ezek voltak a drága könyvek, a melyeket Dewey a lopott pénzen megvásárolt. Kijelentette a törvényszék előtt, hogy a könyveket végigolvasta.

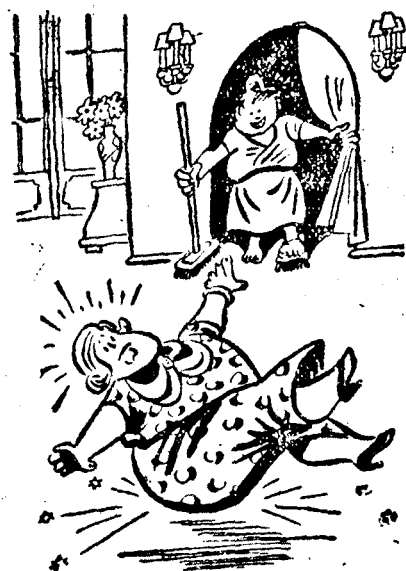
— **Meghalt Bürger Albert.** Targumures—Marosvásárhelyről jelentik: Vasárnap délután meghalt Bürger Albert, a Gyáriparosok Szövetségének Targumures—marosvásárhelyi tagozati elnöke, az ismert sörgyáros és nagyiparos. Bürger Albert 76 évet élt. Igen nagy szerepet játszott városa életében. Többször volt elnöke a Kereskedelmi és Iparkamarának, egy ízben a liberális párt tagjaként mandátumot is vállalt. Bürger Albertet a Cracau—boroskrakkói családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **A magyar államvasutak a közönség kényelméért.** Budapestről jelentik: A magyar államvasutak igazgatósága tervbe vette, hogy a nemzetközi viszonylatokban futó vonatok harmadik osztályu kocsijait bőrülésekkel látja el. Valamennyi harmadosztályu kocsi átalakításába csak azért nem ment bele az igazgatóság, mert ez igen nagy költséget jelentene. Az átalakítás még e télen megtörténik.

Uborka eltevéséhez kipróbált borecet
nagyban és kicsinyben kapható: 4083
„VINOTET”
Aradnegyaljai Szőlősgazdák Borecetgyártó Szövetkezte. C/osa-uoca 1. sz. — Telefon: 10-64.

— **Halálozás.** Somlyay Elemér nyugalmazott vasutas életének 73-ik évében elhunyt. Temetése az Eternitatea—Felsőtemetőből augusztus 11-én, délután 4 órakor lesz. Az elhunyt aradi vasutast özvegye, gyermekei, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja, köztük vejei: Csáky János óras és ékszerész és Csáky Gyula vésnök.

Káröröm

— Na látja, naccsága; hát rosszul vicszolom a padlót...?

— **Három új telefonvonalat állítanak fel Bucuresti és Belgrad között.** Most fejeződött be Belgradban az a telefonértekezlet, amelyet Románia, Olaszország és Jugoszlávia megbízottai a három ország telefonszolgálatára ügyében tartottak. Kimondta az értekezlet, hogy Romániát, Svájcot és Olaszországot közvetlen telefonösszeköttetéssel látják el Jugoszlávián keresztül. Ugyancsak Jugoszlávián keresztül oldják meg Románia és Görögország telefonösszeköttetését is. A fenti egyezmény megvalósításának érdekében a közeljövőben Bucuresti és Belgrad között három új direkt telefonvezetéknek fektetnek le.

— **Timisoara—temesvári urinó öngyilkossága Aradon.** Tragikus hátterű öngyilkosság történt ma délelőtt Aradon. Reichenberg Sámueiné, 58 éves Timisoara—temesvári uriaszony, aki férjének társaságában tegnap délelőtt érkezett meg Aradra rokoni látogatóba, ma délelőtt fél 10 óra tájban a Regina Maria-ut 15. számú házban lakó rokonának éléskamrájában konyakéssel mindkét kezén felvágta ütőereit, majd harakirit követett el. Az öngyilkossági kísérletet Reichenberg szabómester fedezte fel, aki azonnal értesítette a mentőket, akik a központi kórházba szállították az életunt uriaszonyt. Reichenbergné Detesan Ioan rendőrkapitány és Bijan detektiv előtt tett vallomásában azt hangoztatta, hogy hirtelen támadt idegkimerülése miatt akart megválni az élettől. Reichenbergné állapota az orvosok véleménye szerint súlyos, de nem életveszélyes.

— **Elhamvasztották a szovjetrepülőgép-katasztrófa áldozatainak holttestét.** Bucurestiből jelentik: A Bistrița—besztercei repülőgép-katasztrófa három áldozatának: Gurevics pilótának, Kruncsikov rádióistennek és Kostov mechanikusnak holttestét tegnap hozták a fővárosba. A három koporsót az Északi pályaudvaron a szovjetkövettség képviselői és a bucuresti-i szovjet-kolónia tagjai vették. A koporsókat nyomban a krematóriumba vitték és ott elhamvasztották a holttesteket. A hamvakkal telt urnákat Moszkvába küldik. — Tegnap érkezett Cluj—Kolozsvárra Vicci olasz kereskedelmi attasé özvegye. Vicci, mint ismeretes, kiugrott az égő repülőgépből és halálra zúzta magát. Holttestét a temető kápolnájában ravatalozták fel.

Jogos rémület

A nagy sebességgel robogó taxi a fúton elült egy részeg embert. A sofőr kihajol az ablakon és visszakibál:

— Máskor jobban vigyázzon!

Mire az elütött részeg rémülten föltápászkodik a könyökére és így szól:

— Mi az? Vissza akar jönni?

— **Hirtelen halál a budapesti ügyészségi fogházban.** Budapestről jelentik: Az elmúlt héten leleplezett nagyarányu valuta-bűnügy egyik fővadászát, Kállai Bernát, 50 éves ügynök, a budapesti ügyészség fogházában ma hirtelen meghalt. Halálát aszmatikus roham idézte elő.

— **Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek** reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését elősegíti és kielégítő emésztést hoz létre. Az orvosok ajánlják.

— **Kézrekerült notórius kerékpártolvaj.** Az aradi rendőrség detektívjei ma délelőtt elfogták Benea Avram notórius kerékpártolvajt, akinél ismét lopásból eredő biciklit találtak. A rovtomultu kerékpártolvaj nem tudja, hogy kinek a biciklijét lopta el és miután a gépről a számot letörte és azt eldobta, így a rendőrség sem tudja megállapítani a károsult kilétét. Benea egyébként azt vallotta, hogy a W. K. C...gyártmányu, 314168-as gyári számmal ellátott, Bosch-dinamóval és lámpával felszerelt, fekete színre lakkozott járművet Oradea—Nagyváradon lopta. A rendőrség azonban nem adott hitelt Benea vallomásának és azt hiszik, hogy azért igyekszik Oradea—Nagyváradra kerülni, mert abban reménykedik, hogy utközben esetleg megszökhetne. A rendőrség felkéri a bicikli tulajdonosát, hogy sürgősen jelentkezzen kerékpárjérért a központi rendőrségen Bulzan detektivnél.

Szőnyeget azonnali megvételre keresek

belöldi perzsát, kitűnő állapotban, kb. 2x3 méter nagyságban. Cím a kiadóban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Mi lesz az aradi borvidékekkel?

Írta: **Kaulmann Béla**, szőlőbirtokos

A fajbortermelés céljának kitűzésénél kiinduló pont az a körülmény, hogy minőségi boraink hajlamosak a magas extrakt-tartalomra, ami akkor is harmonikus összbenyomást biztosít a bornak, ha sok az alkoholja, aromája, vagy édessége.

A testesség elbírja ezeket a tulajdonságokat, melyek síkföldi boroknál nincsenek összhangban, azok lágy, üres jellegével. Síkföldi 13 százalékon felüli borban a szesz kiűt, túlteng, nem kellemes. A Podgoria—hegyaljai fajbor magas alkoholtartalma ellenére sem egyoldalú. Bátran állíthatom, hogy a testesség ritkább, tehát értékesebb tulajdonság, mint a magas alkoholtartalom, így hát közelálló gondolat, hogy a Podgoria—Hegyalja alapítsa fajbor-termelését e ritka előnyre és termeljen olyan fajbort, melynél a magas extrakt-tartalom azért szükséges, hogy egyéb nemes tulajdonságokkal (illat, zamat, alkoholtartalom magas foka) is kellő harmoniában lehessenek. De más megfontolás is támogatja ezen irányt. Bármennyire is favorizálja a tömegzés az édes borokat, amely az Ardeal—erdélyi típushoz áll közel, fogyasztóinknak egy jelentős része nem kedveli ezt és szívesen iszik, de meg is fizeti a száraz, igazán fajszőllőből szüretelt fajbort. Általában a sok édes és édesített bornak reakciója mindjobban jelentkezik. Lassanként újra keletje lesz az u. n. száraz bornak, mert a fogyasztó megcsömörlött a túlsok édes bortól.

Fenti megfontolások irányt mutatnak és igen közelfekvő, ha a muskotály-borok speciális termelését fontosnak itéljük. Erre alkalmas fajták az Otonel-Muskotály, Muscat-Lamel, (Tomoiasa românească), M. Frontignan Rouge és a Pécsi szagos. Igazi muskotály-boraink kiválóságát felesleges fejtegetnünk, de a készítésénél elkövetett hibákat fel kell említenünk. Szemezés nem feltétlenül szükséges, de már ha héjon erjesztünk, úgy nagyon rövid ideig indokolt ez. Nagyszerű alap-anyagunkból általában tul-tanninos és magas szintű muskotálybor készül, ami az értéket csökkenti. Szüreteljünk fajtiszán és nagyon gyorsan.

Meleg és nedves fekvésekben a Tramini nélkülözhetetlen. Kiváló fajbort ad, de magas hegyoldalakra és tetőkre nem ajánlható.

Végül nem hagyhatjuk ki számításunkból a kiváló olasz rizlinget, melynek édeskes jellege elsőrendű lehetőségeket ad.

Ezen fajtákon kívül, de csupán kivételesen köves, meleg, száraz oldalak részére jöhet számításba a Furmintnak nem rugós, kiszektált változata.

Végül felvetjük a gyümölcsstermelésre való átnyergelés kérdését. A gyümölcsfogyasztás óriási

fellendülése bel- és külföldön nagy lehetőségekkel bíztat és a Podgoria—Hegyalja egyes gyümölcsnemeknél bizonyos előnyökkel szolgál. Egész általánosságban tartva a kérdést, nálunk szoba jöhetne a cseresnye, meggy, kajszin, őszi barack, mandula és a téli körte minőségi termelése.

Ezen nagy átalakulásnak első feltétele bizonyos kormányzati irányítás volna, mely a fajtákra vonatkozó eddigi tapasztalatokat összegyűjtve, irányítólag megállapítaná az egyes gyümölcsnemek legalkalmasabb fajtáit, anélkül azonban, hogy az egyéni kezdeményezést megbénítaná. Irányítást várunk tehát, de nem azt, hogy különféle zöld-asztalok mellett az uniformizálás szűk korlátait ácsolják össze.

A közönségnek tudnia kell, hogy a gyümölcsstermelés még a szőlőnél is több szakutadást igényel, csak nagyon intenzív művelés rentábilis. Nagy befektetés és a szőlőnél bizonytalanabb terméshozamok miatt sok kitartást igényel. Ne szá-

Állami terményraktárakat állítanak fel a terményárak szabályozására

— A terményraktárakban elhelyezett árut mentesítik az adók és illetékek alól —
Berceanu államtitkár szeptember hóra tervezi a közraktárak felállítását

A bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara javaslatot terjesztett a kereskedelmi és ipariügyi miniszteriumhoz, amelyben részletesen megindokolva azt kérte, hogy állítson fel központi raktárakat az állam abból a célból, hogy ezeknek a raktáraknak terménymennyiségei révén a terményárak alakulását megfelelően befolyásolhassák.

Az ipari és kereskedelemügyi miniszterium Berceanu államtitkárt bizta meg a kérdés tanulmányozásával. Az államtitkár érintkezésbe is lépett a kamarával és a kérdés alapos áttanulmányozása során törvénytervezetet dolgoztak ki, amelyet jóváhagyás végett már be is terjesztettek a szakminiszteriumhoz. Berceanu államtitkár bizonyosra veszi, hogy a tervezetet a kormány elfogadja és ígéretet is tett **Penescu-Kertsch** bucuresti-i iparkamarai elnöknek, hogy a központi elosztó raktárakat a megfelelő helyeken már szeptember hónap folyamán felállítják.

Ezeknek a raktáraknak az lesz a rendeltetésük, hogy

a termelők számára megkönnyítsék terményeik értékesítését.

Az állami raktárakban elhelyezett termést kitűnően organizált központi intézményen keresztül, a hivatalos szervek segítségével igénybevételeivel tudják majd az intézmény révén a gazdák elhelyezni. Ezek a raktárak természetesen modern felszereléssel és mérlegekkel fognak birni és alkalmasak lesznek arra, hogy mindaddig, amíg kereskedelmi elhelyezést nem találnak, tárolhassák azokban a szükség szerinti mennyiségben a terményeket.

A beraktározott termények tulajdonosainak az

mitson arra a telepítő, hogy a gyümölcsös létesítése kevesebb tőkével elérhető, mint a szőlő. A termés, tehát az első haszon évekkel később való megjelenése miatt a látszólagos előnyök paralizálódnak. Csakis ilyen megfontolások után határozza el magát a szőlőbirtokos gyümölcsstermelésre.

Befejezésül még annyit, hogy:

1 a szőlő és gyümölcs együttes termelése általában nem helyesíthető;

2 a Podgoria—Hegyalja leggyöngébb talajjal is igen alkalmasak őszibarack-termelésre és már most, amikor ezen gazdasági ág még csak gyermekcipőben jár, oda kellene törekedni, hogy a törvényhozás a barack-termelést csak a hegyvidéken engedélyezze és sikon csak ott, ahol másra nem használható homokterületről van szó. Ezen intézkedés indokolt, mert a síkföldi barack nagy víztartalma folytán rosszul szállítható, zamata csekély és nem állítható a hegyi származásu mellé. De szak szempontok is támogatják ezt a kívánságot. Ha a síkvidékiek már elvették a hegyiek természetes jövedelmi forrását, a bortermelést, mentse meg a kormány a baracktermelést haldokló hegyvidékeink számára.

(Vége.)

az előnyük is meglesz, hogy a termények értékesítésével igénybevehetik a hivatalos közvetítőket, anélkül, hogy a raktárhoz kellene utazniok.

Beláthatatlanul fontos és nagyjelentőségű előnye lesz a közraktárak állami intézményének, hogy

a különböző adókat és illetékeket elengedik az állami raktárakban elhelyezett terményeknél.

Az eladó és vevő csak az eladási szerződés bélyegilletékét tartozik fizetni és ezt is lényegesen csökkentik számukra. A kormánynak az a programja, hogy ezeknél a közraktáraknál lebonyolított forgalom a legteljesebb nyilvánosság előtt történjék. A nagyközönség tehát naponta részletes információt fog kapni az árak hullámzásáról, ami elengedhetetlen szükségesség, hogyha a közraktárak forgalmával hatást akarnak gyakorolni az általános terménypiaci áraitra.

A közraktárak mellett választott bíróságokat is állítanak fel, hogy a differenciák és elmentétek minimális költséggel elintézhettek legyenek.

A Bucurestiben megjelenő „Argus” című közgazdasági lap azt a kívánságát szögezi le a fenti adatok leközlése után, hogy

kitűnő szervezést kíván az új intézmény számára, mert annak csak akkor lehet eredménye, hogyha úgy az eladó, mint a vevő felek teljesen érdektelenek lesznek a közraktárakkal kapcsolatos jövedelmek tekintetében.

Hogy ezt az érdektelenséget biztosítsák, a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamarát fogják megbízni a raktárak megszervezésével.

Háromszázmillió lei állami támogatást kap a mezőgazdaság, harmincmilliót a kisipar, tizenötmilliót a nemesfémek állami hitelintézete

A minisztertanács **Canciov** pénzügyminiszter előterjesztésére nagyszámú hitelt bocsátott rendelkezésére a pénzügyminiszteriumnak abból a célból, hogy a most megalakult különböző állami hitelintézetek közérdekű működését akadály nélkül megkezdhessék. Legnagyobb támogatásban a mezőgazdaságot részesíti ezuttal is az állam, mert a **Mezőgazdasági Hitelintézet részére az állam részvényjegyzésbeni hozzájárulás címén 300 millió lei hitelt engedélyezett.** Ugyancsak a Mezőgazdasági Hitelintézetnek alapítási költség címén 800 ezer leies hitelt szavazott meg a minisztertanács. Közel 50 millió leire rug az az összeg, amellyel a Kisiparosok Állami Hitelintézetét, valamint az Arany és Nemesfémek Hitelintézetét támogatja az állam. Harmincszázalékos

részvényjegyzési hozzájárulás címén az 1937—38. esztendőkre a **Kisiparosok Állami Hitelintézete 30 millió hitelkeretet kapott és még külön 800 ezer leit szavaztak meg számára alapítási költségek címén, míg az Arany és Nemesfémek Állami Hitelintézete 15 millió leies részvényhozzájárulást kapott és szintén 800 ezer leit alapítási költségre.**

A fent részletezett hitelkeretet, mint említettük, a pénzügyminiszteriumon keresztül kapják meg a felsorolt állami hitelintézetek.

= **Kétségbeejtő a buza-termés Ottavában.** Ottavából jelentik: A statisztikai hivatal kimutatása megállapítja, hogy évtizedek óta nem volt példa arra, hogy a buza-termés olyan rossz legyen, mint az idén. Julius 31-ig a normális közepes termésnek csak 35 százalékát takarították be.

Kanadába

utazhat a

Hamburg-Amerika Linie

elsősztály óceánjáróival.

Olesó utazási díj, kényelem, jó étkezés és kiszolgálás. A tőkével rendelkező földmives-családokat ismét beengedik!

Közelebbi felvilágosítások:

Hamburg-Amerika Linie

S. A. R.

képviselőténél:

K ü n s t l e r A.

Vizum és Utazási Iroda Arad,
Bul. Regina Maria 24. Tel. 1086. 461

Csak szeptemberben döntenek a cukorárak felemelése ügyében

A legfelsőbb kartellbizottság, amelynek javaslatától függ jórésben a cukorárak felemelése, július 30-án tartott legutóbbi értekezletén két szakbizottságot delegált a kérdés tanulmányozására. Az egyik bizottság a cukorrépa árának, a másik a cukor árának felemelése kérdésével foglalkozik.

A kiküldött albizottságok csak szeptemberben hó folyamán terjesztik elő javaslataikat a kartelltanácsnak, amelynek legtöbb tagja az augusztus hónapot nyári szabadságával tölti. Így tehát szeptember vége előtt aligha kerül sor a cukor-kérdés eldöntésére.

Az új gyümölcsstermés 40 százaléka férges egyes ókirálási megyékben

Oroszországi hernyóinvázió fenyegeti a Dunarea—Duna-vidék gyümölcsstermését. — Ilfov, Roman-megyék, Basarabia és Moldova területén alig lesz az idén napraforgótermés.

Bucuresti-i jelentések szerint a régi királyság legkülönbözőbb helyein hatalmas károkat szenvedett különböző hernyóktól és rovaroktól az idei gyümölcsstermés. Ezek a károk egyes vidékeken igen súlyosak, mert

az új termés 40 százaléka férges.

Fetești és Cerna-Voda vidékén oroszországi hernyók inváziója fenyegeti az idei termést. Félt, hogy

a jövő évben már az egész Dunarea—Duna-vidéket elárasztja az oroszországi hernyóveszedelem.

Constanța-megyében a cserebogár végzett óriási pusztítást. Ilfov. és Roman-megyékben, valamint Basarabia és Moldova területén olyan nagy arányban pusztít a napraforgó-hernyó, hogy az egész idei napraforgó-termést veszélyezteti. Hozzájárul a súlyos károk növeléséhez a darázs-veszedelem is, amely szintén számos helyen lépett fel.

Milyen célt szolgál a „Jó Gazdák Szövetsége“?

Már annak idején, amikor Sassu volt a földmivelésügyi miniszter, felmerült a kormány részéről a terv, hogy az ország területén különböző helyeken egy intézmény alakítsák, mely a mezőgazdasági termelők felvilágosításának és utatgazdátásának célját szolgálja. Az intézményt a jelenlegi kormány erőteljesen felkarolta. „Jó Gazdák Szövetsége“ néven 181 ilyen szövetség működik már az ország különböző részeiben. Most erőteljes kormányakció indult, hogy ezt az intézményt azokban a helységeken is megalakítsák, ahol még nem működik. A bucuresti-i központi mezőgazdasági felügyelőség valamennyi mezőgazdasági kamarának megküldte most a „Jó Gazdák Szövetsége“ alapszabályait, az intézmény propagálása céljából. Remélik, hogy a helyi hatóságok támogatása mellett számottevő segítséget tudnak juttatni az intézmény révén az ország gazdátársadalmának.

= TOJÁSRAZZIA AZ ARADI PIACON. A tojáspekuláció letörése érdekében — mint ismeretes — Arad város átmeneti bizottsága elrendelte, hogy a kereskedők által forgalomba hozott tojásokat az eladó kereskedőknek cégjelzésükkel kell elküldniük. A tojás lebélyegzése alól csupán a termelőket mentesítették. Az utóbbi napokban a jogászokközönség részéről több panasz hangzott el aziránt, hogy egyesek visszaéléseket követnek el a tojáslebélyegzés körül és nem tartják be az előírt rendelkezéseket. A panaszok alapján Luszt Ferenc dr. hatósági főorvos sorozatos razzikiákat rendezett az aradi piacokon és ezeknek során három vidéki tojáskereskedőt tetten ért, hogy lebélyegzés nélkül tojásokat hoztak forgalomba. Ezek ellen jegyzőkönyvet vettek fel és ügyüket az illetékes hatóságokhoz teszik át. A tojásrazziákat a jövőben még rendszeresebben s nagyobb szigorral végzik.

= Monopolizálták a petroléumot és termékeit Törökországban. Sztambulból jelentik: Az ankarai kormány abból a célból, hogy a petroléum és benzín körül elharapódzott árdragítást letörje, monopolizálta a petroléum és petroléumtermékek kereskedelmét. Különösen egyes külföldi kereskedelmi ügynökségek működése kényszerítette a török kormány ennek az intézkedésnek a megtételére.

Péntektől hétfőig 52.500 leiről 47.000 leire esett Galaton egy vagon buza ára

Az Argus című bucuresti-i közgazdasági lap közlése szerint a brahiai búzapiacra nagyarányú áresések voltak. Az áresések nagy méretet keltettek az ottani kereskedők között, akik nem számítottak a szilárdnak hitt buzaárak csökkenésére, nagyobb kötésekkel eszközöltek, amelyeket csak az új, alacsonyabb áron tudnak tovább adni, tehát óriási veszteséget szenvedtek.

Pénteken még 52.500 lei volt egy vagon buza a brahiai dokkban, azután 48.750 leire esett a buza ára és hétfőn már 47.000 leire adták a buza vagonját. Ugyanígy arányú áresés történt a rozsnál, amelyet a múlt hó végén

Amerikai és oroszországi buzaszállítványok lépték elő a váratlan áresést

37.500 leire adott vagononként, míg a múlt pénteken 33.000 leire csökkent egy vagon rozsa ára.

Az Argus szerint a buza és rozsa nagyarányú áresésének az amerikai és orosz árnak a piacon való megjelenése az előidéző oka. A nagymennyiségű külföldi búzát a szilárdnak hitt buzaárakkal szemben valósággal dömpingáron adják.

A buza árának nagyarányú brahiai esése még nem harapódzott el az ország egész területén. Aradon még a régi áron eszközlik a kötések és így megtörténhetik, hogy a brahiai dömping csak átmeneti jellegű.

SPORT KÖZLÖNY

Uj vezetőség vette kezébe az Olimpia sportegyesület irányítását

— Nagy tervek az Olimpia sporttevékenységének fellendítésére —

Az Aradi Közlöny írta meg annakidején első ízben, hogy az aradi Olimpia vezetősége és a villanygyár között tárgyalások indultak meg abban az irányban, hogy a villanygyár több vezetője bekapcsolódik az Olimpia irányításába. A tárgyalások teljes sikerrel jártak és az Olimpia közgyűlésén már új vezetőséget választottak az egyesület élére, amely nagy tervekkel elsőrangú, kiváló, minden tekintetben helytálló sportegyesületet akar a fejlődőképes sportklubból alakítani. Az Olimpia pályáján nagyszabású javítási munkálatokat eszközölnek, több játékos fogja az egyesületbe átigazolását kérni és ezzel olyan csapatot formálnak, hogy a C)-ligában igen jelentős szerepet játszhatnak. Sok más nagyszabású terv is felmerült, amelyek megvalósítása esetén Arad egy komoly, nagy egyesülettel lesz gazdagabb. Az egyesület élére a következő vezetőség került: Diszelnökök: C. Busila mérnök, Pitulescu I. mérnök, dr. Groza Ioan, dr. Cotioiu Romulus, Costacea Octavian, Frumosu Iuliu, dr. Luțai

Cornel, elnökök: Mateescu Stefan igazgató-mérnök, Ardelean Ioan gör. kel. lelkész, ügyvezető-elnök: Butoiescu Traian, alelnökök: Gheorghiu I. mérnök, Serbanescu mérnök, Ioanovicu Emil, főtitkár: Tăranu Teodor, titkár: Marița Gheorghe, főpenztáros: Popescu Aurel, pénztáros: Drecin Ioan, ellenőrök: Dubestean Ioan, Stefanescu Coriolan, gazda: Posneac Dumitru, sportigazgató: Cioiescu Ioan, intéző: Sicorschi Nicolae, segédintéző: Mihailovicu Ioan, orvosok: Mircea Stoinescu dr., I. Theohadi, ügyvédek: Păușești Nicolae, Gheorghe Crișan. Választmányi tagok: Rusu Ilie, Profira Rusu, Albiciu Ioan, Sofia Albiciu, Emilia Popescu, Tăranu Victoria, Preja Mihail, Veliciu Florian, Barbu Gheorghe, Tatu Lazar, Isfan Traian, Sándor Gyula, Bratescu Zeno, Szabó László, Romvári József, Timkó Ernő. Technikai sportbizottság: Elnök: Teodorescu kapitány, tagok: Stefanescu Coriolan, Manea Ioan, Sicorschi Nicolae, Posneac Dumitru, Szabó László és Cioiescu Ioan.

A Baiamare—nagybányai Phönix Aradon

Arad vasárnapi futballprogramjának főeseménye a Baiamare—nagybányai Phönix vendégszerzése lesz, amely az AMEFA-val méri össze erejét. A Phönix nagy játékerőt képviselő együttes, amely a bajnokság megkezdése előtt megerősítette csapatát és méltó ellenfele az ország legjobbjának. Az AMEFA elleni mérkőzése szép és élvezetes játékot ígér.

O A Gloria Timișoara—Temesváron és Lugoj—Lugoson. A Gloria csapata a bálnoki idény megkezdése előtt komoly tréningmérkőzésekkel készül. A vasárnapi bradi vendégszerzés után augusztus 15-én Timișoara—Temesváron a Chinzel—ILSA ellen meccsel a csapat, augusztus 22-én pedig Lugoj—Lugoson játszanak a kék-sárgák a Vulturii Textila ellen.

O A német tenniszbajnokságban az utolsó két számban is befejeződtek a küzdelmek: a vegyespárosban a német Horn—Denker-pár 2:6, 10:8, 6:2 arányban győzött a Sperling—Faharson kettős felett, a férfipárosban az ausztrál Crawford—Mac Grath-duo az angol Butler—Wilde-pár ellen győzött 5:7, 6:4, 2:6, 6:4, 6:3 arányban.

O A Tornaegyesület turista-osztálya augusztus 22-én, vasárnap résztvesz a Moneasa—menyházi Czárán Gyula-émlékünnepen. Résztvételi díj a teherautón személyenként 140 lei. Sorrendi jelentkezés a számozott helyekre augusztus 17-ig a Foto Central, a Kelly—Vészi üzletben és az egyesületi helyiségben, ahol részletes felvilágosítást is adnak.

O Kijelölték a Hungária meccselnek játékvezetőit. A budapesti Hungária tudvalevően szombat—vasárnap a fővárosban vendégszeresepel és első napon a Ripensia, másodnap a Venus lesz a magyar bajnok ellenfele. A bírótestület központi bíróküldő bizottsága a Hungária—Ripensia-mérkőzés vezetésére Tica Iliescut, a Hungária—Venus-meccsre pedig Ceaușeanut delegálta. Itt említjük meg, hogy a Hungária csütörtökön délután utazik el Budapestről és pénteken délelőtt érkezik meg a fővárosba.

Özv. Polonyi Jenőné úgy a maga, valamint Gyula és Géza gyermekei, nővére Just Otilia, továbbá a nagyszámu rokonság nevében, mély szomorúsággal tudatják, hogy a legjobb férj, önfeláldozó apa és szerető rokon

Dr. Polonyi Jenő

orvos

folyó hó 10-én, családjának és a szenvedő emberiségnek szentelt áldásdus élete 74-ik évében esendesen elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 11-én, szerdán d. u. 5 órakor a felsőtemető (Eternitate) halottasházából a róm. kath. egyház szertartása szerint logjuk eltemetni.

Kelt Aradon, 1987. augusztus 10.

(Minden külön értesítés helyett.)

LIMBECK, fabrica de costiuğuri si intreprinderede inmormantari, Piața Avram Iancu 22.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny“-vel!

